

1 חוק יחסי-ממון בין בני-זוג, התשל"ג-1973

פרק ראשון: הסדר מוסכם

1. הסכם ממון

הסכם בין בני-זוג המסדיר יחסי-ממון שביניהם (להלן - הסכם- ממון), ושינוי של הסכם כזה, יהיו בכתב.

2. אישור ואימות

[תיקונים: התשנ"ה, התשנ"ה (מס' 2), התשס"ט]

(א) הסכם-ממון טעון אישור בית המשפט לעניני משפחה (להלן - בית המשפט) או בית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן - בית הדין), וכן טעון שינוי של הסכם כזה אישור כאמור.

(ב) האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין שבני הזוג עשו את ההסכם או את השינוי בהסכמה חפשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו.

(ג) בהסכם-ממון שנכרת לפני הנישואין או בשעת עריכתם יכול אימות רושם הנישואין לבוא במקום אישור בית המשפט או בית הדין.

(ג1) הסכם ממון שנכרת לפני הנישואין יכול שיאומת בידי נוטריון לפי חוק הנוטריונים, התשל"ו-1976, ובלבד שהנוטריון נוכח שבני הזוג הניצבים בפניו עשו את ההסכם בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו.

(ד) הסכם בין בני הזוג שאושר בפסק דין להתרת נישואין על ידי בית הדין, דינו כדין הסכם-ממון שאושר לפי סעיף זה; בחוק זה, "התרת נישואין" - לרבות גירושין, ביטול נישואין, הכרזה שהנישואין בטלים מעיקרם או פירוד לפי דין דתי שאינו מאפשר גירושין.

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

3. תחולת ההסדר

(א) לא עשו בני הזוג הסכם-ממון, ואם עשו - במידה שההסכם אינו קובע אחרת, יראום כמסכימים להסדר איזון המשאבים לפי פרק זה, ויראו הסדר זה כמוסכם בהסכם-ממון בעל-תוקף שנתמלאו בו הוראות סעיף 2.

(ב) בני-זוג שלא ביקשו אימות של הסכם-ממון בהתאם לסעיף 2(ג), יסביר להם רושם הנישואין לפני עריכתם את תכנו ומשמעותו של סעיף קטן (א).

4. העדר תוצאות במשך הנישואין

אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני.

5. הזכות לאיזון בפקיעת הנישואין

[תיקונים: התש"ן, התשס"ט]

(א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה - פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט -

(1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;

- (2) גימלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גימלה או פיצוי שנפסקו או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות;
- (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם.
- (ב) בפקיעת הנישואין עקב מותו של בן-זוג יבואו, לענין הזכות, לאיזון המשאבים, יורשיו במקומו.
- (ג) בסעיף זה, "כלל נכסי בני הזוג" - לרבות זכויות עתידיות לפנסיה, פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכונות.

5א. הקדמת המועד לאיזון המשאבים

(תיקון התשס"ט)

(א) הזכות לאיזון משאבים לפי סעיף 5 תהיה לכל אחד מבני הזוג אף בטרם פקיעת הנישואין אם הוגשה בקשה לביצועו של הסדר איזון משאבים לפי פרק זה והתקיים אחד מהתנאים המפורטים להלן:

(1) חלפה שנה מיום שנפתח אחד מההליכים האלה:

(א) הליך להתרת נישואין;

(ב) תביעה לחלוקת רכוש בין בני הזוג, לרבות תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין המשותפים לבני הזוג לפי

חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, תביעה לפסק דין הצהרתי בדבר זכויות בני הזוג ברכוש, בקשה לביצוע

הסדר איזון משאבים לפי פרק זה או בקשה לפי סעיף 11;

(2) קיים קרע בין בני הזוג או שבני הזוג חיים בנפרד אף אם תחת קורת גג אחת במשך תקופה מצטברת

של תשעה חודשים לפחות מתוך תקופה רצופה של שנה; בית המשפט או בית הדין רשאי לקצר את התקופה

האמורה בפסקה זו אם ניתנה החלטה שיפוטית המעידה על קיומו של קרע בין בני הזוג.

(ב) בית המשפט או בית הדין רשאי בהחלטה מנומקת בכתב, לקצר את התקופות האמורות בסעיף קטן (א) או, אם הוגשה

בקשה לביצוע הסדר איזון המשאבים לפי פרק זה ומצא בית המשפט או בית הדין כי קיימות נסיבות המצדיקות זאת,

להקדים את המועד לביצוע ההסדר אף אם לא התקיימו הוראות סעיף קטן (א), בהתקיים אחד מאלה:

(1) ניתן כלפי בן הזוג של המבקש צו הגנה לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, צו לפי חוק

מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001, או צו הרחקה להבטחת מדור שקט, והכל בדיון שנקבע למעמד שני

הצדדים;

(2) הוגש כתב אישום נגד בן הזוג של המבקש הכולל אישום בעבירת אלימות שבוצעה במבקש או בילדו;

(3) בית משפט ציווה על מעצרו של בן הזוג של המבקש לאחר ששוכנע כי קיים חשד סביר שהוא עבר

עבירת אלימות שבוצעה במבקש או בילדו וכי קיים יסוד סביר לחשש שהוא יסכן את בטחונו, או ציווה על

שחרורו ממעצר בנסיבות האמורות, בתנאים המפורטים בסימן ו' לפרק ב' בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות

אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, אם קבע כי התנאים, כולם או חלקם, נועדו להגן על המבקש או על הילד.

(ג) בית המשפט או בית הדין שנתן פסק דין לאיזון המשאבים רשאי להתנות את ביצועו בהפקדת כתב הסכמה להתרת

נישואין, לרבות כתב הסכמה למתן גט או לקבלת גט, מצד המבקש, בבית הדין או בבית המשפט המוסמך להתיר את נישואי

בני הזוג.

(ד) בית המשפט או בית הדין שנתן פסק דין לאיזון המשאבים רשאי לעכב את ביצועו אם סבר כי המבקש פועל בחוסר תום

לב בענין התרת הנישואין; ואולם לא יראו סירוב של המבקש לוותר על זכויות שהוא או ילדו זכאים להן על פי דין, כחוסר תום

לב.

(ה) בקשה לביצוע הסדר איזון משאבים לא תידחה או תימחק בשל כך שטרם חלפה שנה מיום שנפתח הליך כאמור בסעיף

קטן (א)(1)(ב), ובית המשפט או בית הדין רשאי לעכב את הדיון בבקשה כאמור.

6. מימון הזכות לאיזון

(תיקונים: התש"ן, התשס"ט)

(א) לצורך איזון המשאבים לפי סעיף 5 יש לשום את נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שוויים; משווי הנכסים האמורים של כל בן-זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו, למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שוויים.

(ב) היה שוויים של נכסי בן הזוג האחד עולה על שוויים של נכסי השני, חייב האחד לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה-כסף.

(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הוא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאים, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים.

(ד) בהחלטתו לפי סעיף קטן (ג) יתחשב בית-המשפט או בית-הדין בכל הנסיבות הקשורות במצבו הכלכלי של כל אחד מבני הזוג ובטובת ילדיהם הקטינים, ובאופן שימנע ככל האפשר -

(1) גרימת אובדן מקור פרנסה סבירה לאחד מבני הזוג;

(2) הפסקת קיומו או פגיעה בהמשך תפקודו התקין של תאגיד או של מקום עבודה אחר;

(3) פגיעה בצבירת הזכויות הסוציאליות של אחד מבני הזוג;

(4) פגיעה ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים.

6א. מכירת דירת מגורים של בני הזוג

(תיקון התשס"ט)

ראה בית המשפט או בית הדין כי לצורך ביצוע איזון המשאבים יש למכור דירה המשמשת למגורי בני הזוג או למגורי ילדי בני הזוג הקטינים ובן הזוג המחזיק בהם, לא יורה על ביצוע המכירה והיא תעוכב, כל עוד לא נוכח בית המשפט או בית הדין כי לילדי בני הזוג הקטינים ולבן הזוג המחזיק בהם, יחדיו, נמצא הסדר מגורים אחר המתאים לצורכיהם, לרבות הסדר ביניים למגורים זמניים המתאים לצורכיהם, לתקופה שיקבע.

7. הרחבת בסיס האיזון

נכס שבן-זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן-זוגו לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה - למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין - רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג.

8. סמכויות מיוחדות

(תיקון התשס"ט)

ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג - אם לא נפסק בדבר יחסי הממון בפסק דין להתרת נישואין - לעשות אחת או יותר מאלה במסגרת איזון המשאבים:

(1) לקבוע נכסים נוספים על המפורטים בסעיף 5 ששוויים לא יאוזן בין בני הזוג;

(2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר שיקבע בהתחשב, בין השאר, בנכסים עתידיים, לרבות בכושר ההשתכרות של כל אחד מבני הזוג;

(3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שוויים במועד איזון המשאבים, אלא לפי שוויים במועד מוקדם יותר שיקבע;

(4) לקבוע שאיזון המשאבים לא יתייחס לנכסים שהיו לבני הזוג במועד איזון המשאבים אלא לנכסים שהיו להם במועד מוקדם יותר שיקבע.

9. ראיות

ראייה על היות נכס בבעלותו או בהחזקתו של אחד מבני הזוג או על היותו רשום על שמו, אין בה בלבד כדי לצאת ידי נטל ההוכחה שיש למעט נכס זה מן הנכסים ששוויים יאוזן בין בני הזוג.

10. עסקאות בזכות לאיזון

(תיקון התשס"ט)

זכותו של בן-זוג לאיזון המשאבים אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול, כל עוד אינו זכאי לממשה.

פרק שלישי: הוראות לכל הסדר

11. אמצעים לשמירת זכויות

עשה אחד מבני הזוג פעולה שיש בה כדי לסכל זכות או זכות עתידה של בן הזוג השני על פי הסכם-ממון או על פי הסדר איזון המשאבים, או שקיים חשש סביר שהוא עומד לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט או בית הדין, לפי בקשת בן הזוג השני, לנקוט אמצעים לשמירת הזכות האמורה, ובין השאר רשאי הוא לעשות אחת או יותר מאלה:

(1) לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה;

(2) לקבוע פעולות שיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג;

(3) לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על פי חוק שרשום בו נכס של אחד מבני הזוג.

12. אישור לפעולה טעונת הסכמה

היתה פעולה של אחד מבני הזוג טעונה, לפי הסכם-ממון או לפי צו בהתאם לסעיף 11(2), הסכמת בן הזוג השני ואותו בן-זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה שרירותי; לא יכול היה בן הזוג השני להביע דעתו או שלא היתה אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהיא לטובת המשפחה.

פרק רביעי: הוראות שונות

13. החוק ובתי הדין

(א) חוק זה אינו בא לשנות מסמכות שיפוטם של בתי הדין הדתיים.

(ב) בענין שחוק זה דן בו ינהג גם בית-דין דתי לפי הוראות חוק זה, זולת אם הסכימו בעלי הדין לפני בית הדין להתדיין לפי הדין הדתי.

14. הוראות מעבר

סעיף 3 ושאר הוראות הפרק השני לא יחולו על בני-זוג שנישאו זה לזה לפני תחילת חוק זה.

15. משפט בינלאומי פרטי

על יחסי הממון בין בני-זוג יחול חוק מושבם בשעת עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות יחסים אלה בהתאם לחוק מושבם בשעת עשיית ההסכם.

16. תיקון חוק הירושה

- (1) בסעיף 11(ב), אחרי "בבעלות משותפת של שניהם" יבוא "או שהגיע במות אחד מהם לנשאר בחיים מחצית שווים של כל נכסי שניהם או של מרביתם לפי שווים, אם על פי דין ואם על פי הסכם ביניהם";
- (2) בסעיף 11(ג), במקום "הוראה זו אינה באה לפגוע" יבוא "הוראה זו לא תחול על מה שמגיע לבן-זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני-זוג, התשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק, ואינה באה לפגוע";
- (3) בסעיף 104(א)(4), בסופו יבוא "והגיע לבן-זוג לפי חוק יחסי-ממון בין בני-זוג, התשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק".

17. שמירת זכויות ודינים

אין בחוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), התשי"ט-1959, או מזכויות האשה לפי כתובתה, ואין בו כדי לגרוע מהוראות סעיף 101 לחוק המקרקעין, התשל"ט-1969.

18. ביצוע ותקנות

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

19. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום ז' בטבת התשל"ד (1 בינואר 1974).

גולדה מאיר

יעקב ש.

שפירא

ראש

הממשלה

שר

המשפטים

אפרים קציר

נשיא

המדינה

---

[1]. 712 n"o, התשל"ג (3.8.1973), עמ' 267.

תיקון: 1313 n"o, התש"ן (4.4.1990), עמ' 118.

(הוראות תיקון התש"ן יחולו על בני זוג שנישאו לאחר יום ו' בטבת התשל"ד (31 בדצמבר 1973), למעט בני זוג

שהחלו בהליכים לענין הסדר איזון משאבים ביניהם לפני תחילתו של תיקון התש"ן. עשו בני-זוג הסכם ממון לפני תחילתו של תיקון התש"ן, יראו אותם, בענינים שבהם ההסכם אינו קובע אחרת, כמסכימים להסדר איזון המשאבים לפי הפרק השני כתיקונו בתיקון התש"ן, זולת אם החליט בית-המשפט אחרת בענינים האמורים);

ס"ח 1506, התשנ"ה (24.2.1995), עמ' 136;

ס"ח 1537, התשנ"ה (7.8.1995), עמ' 398 [התשנ"ה (מס' 2)];

ס"ח 2186, התשס"ט (12.11.2008), עמ' 18. הצ"ח - כנסת 163, התשס"ז, עמ' 240. ראו הוראות תחולה ומעבר בסעיף 8 לתיקון.

//